

VARNOST NA NIVOJSKIH PREHODIH CESTE IN ŽELEZNIŠKE PROGE

»STOP! PREDNOST IMA ŽIVLJENJE.«

PROGRAM AKTIVNOSTI

od 3. do 13. marca 2009

1. UVOD

Ministrstvo za promet se je, kot je napovedalo že ob lanski premieri preventivne akcije za večjo varnost na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge, odločilo izvesti podobno kampanjo tudi v letošnjem letu. Problematika varnosti cestnega prometa na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge je predvsem povezana z neupoštevanjem prometnih pravil in v nekaterih primerih z dokaj nizko kulturo udeležencev v cestnem prometu. Posledice takšnega obnašanja so prepegoste prometne nesreče predvsem na nezavarovanih nivojskih prehodih ceste preko železniške proge, ki imajo hude posledice tako za posameznike kakor tudi družbo kot celoto. Nedvoumno je izguba življenja najhujša posledica prometnih nesreč, vendar se moramo zavedati, da so tudi hude in lahke telesne poškodbe ter velika materialna škoda nacionalni problem.

S programom aktivnosti za povečanje varnosti na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge, ki je po vsebini le malo modificiran od lanskega, še najbolj v segmentu medijskega oglaševanja, bomo različni državni organi in nevladne organizacije s točno določenimi ukrepi poskušali na svojih področjih dela vplivati na večjo varnost udeležencev na teh prehodih. Slogan navedene akcije se glasi: "**Stop! Prednost ima življenje.**". Namen akcije je vplivati na vedenje voznikov in drugih udeležencev cestnega prometa ter posredno zmanjšati število prometnih nesreč in njihove posledice na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge.

Glede na veliko število nezavarovanih nivojskih prehodov ceste preko železniške proge in nekoliko upočasnjeno dinamiko modernizacije oziroma nadgradnje le-teh je dosledno upoštevanje prometne signalizacije (»Andrejev križ«, ...) ključen in najučinkovitejši ukrep vsakega posameznika pri prečkanju železniške proge. Prav zaradi navedenega so načrtne (preventivne) aktivnosti na tem področju zagotavljanja varnosti udeležencem v prometu nujno potrebne.

2. CILJ

V preventivni akciji sta, glede na namen, opredeljena naslednja cilja:

1. ZMANJŠANJE ŠTEVILA PROMETNIH NESREČ NA NIVOJSKIH PREHODIH CESTE PREKO ŽELEZNIŠKE PROGE

V zadnjih štirinajstih letih se je na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge zgodilo 589 prometnih nesreč, v katerih je umrlo 130 ljudi.

2. POVEČANJE ZAVEDANJA IN ODGOVORNOSTI LJUDI PRI PREČKANJU NIVOJSKIH PREHODOV CESTE PREKO ŽELEZNIŠKE PROGE

Povečana pozornost, pazljivost in spoštovanje prometnega znaka Andrejev križ bi stanje varnosti na nivojskih prehodih ceste in železnice izboljšala. Prometni znak Andrejev križ udeležencem cestnega prometa pomeni, da se je potrebno pred preходом ustaviti.

3. ANALIZA

V Sloveniji je po podatkih z dne 31.12.2008 skupaj 932 nivojskih prehodov cest preko železniške proge, od katerih je 599 označenih le z Andrejevim križem. Največ takšnih prehodov je v Jugovzhodni slovenski regiji (proge Ljubljana – Novo mesto – Metlika – d.m. in Grosuplje – Kočevje in Novo mesto – Straža; skupaj 207), Pomurju ter Podravju (proge Pragersko – Središče – d.m., Ormož – Murska Sobota – Hodoš – državna meja, Ljutomer – Gornja Radgona; skupaj 100) ter v Savinjski regiji (progi Grobelno – Stranje – Rogatec – državna meja, Celje – Velenje; skupaj 101).

Po podatkih iz analize stanja na tem področju so ključne ugotovitve naslednje:

- v letu 2008 so v prometnih nesrečah na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge umrli 4 ljudje ali 1,9% vseh umrlih v prometnih nesrečah;
- v zadnjih štirinajstih letih je na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge umrlo 130 oseb ali v povprečju dobrih 9 na leto;
- večina prometnih nesreč na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge se zgodi na lokalnih cestah, kjer je število nivojskih prehodov ceste preko železniške proge največje.

Slovenski predpisi s področja varnosti v cestnem in železniškem prometu predpisujejo, da ima vlak ali drugo prevozno sredstvo, ki se premika po železniških tirih, prednost pred drugimi udeleženci v cestnem prometu. Voznik, ki se približuje nivojskemu prehodu mora torej voziti s potrebno previdnostjo in takšno hitrostjo, da lahko pred njim varno ustavi.

Nezavarovani nivojski prehodi ceste preko železniške proge so označeni z Andrejevim križem, zato mora voznik, ki se približuje takšnemu nivojskemu prehodu pred prehodom ustaviti in se prepričati, da lahko varno prečka železniško progo.

Na podlagi statističnih podatkov Slovenskih železnic je od leta 1995 (tabela 1) pri prečkanju železniške proge umrlo 130 ljudi.

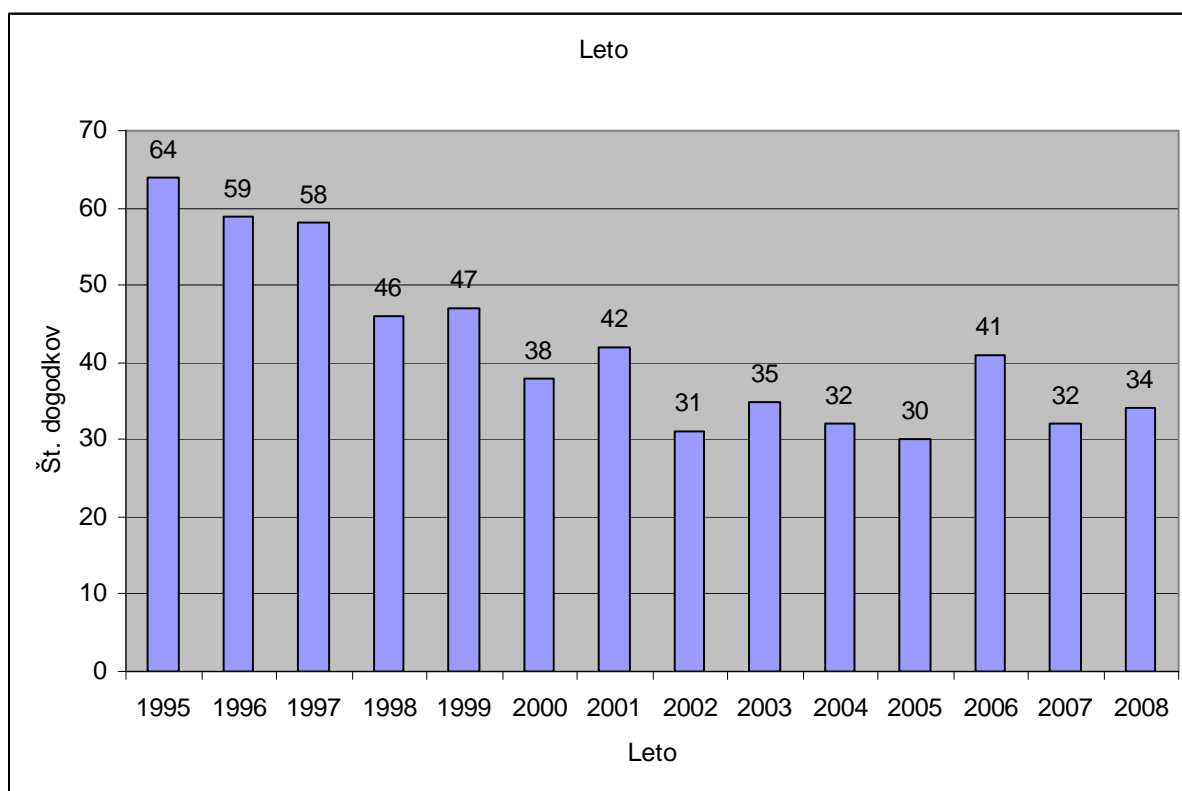
Tabela 1: Pregled prometnih nesreč na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge

Leto	Nivojski prehod s signalno varnostno napravo - zapornice	Nivojski prehod s signalno varnostno napravo - luči	Nivojski prehod z ročnimi zapornicami	Nivojski prehod s označen z Andrejevim križem	Prehod za pešce	Skupaj	Mrtvi	Telesno poškodovani
1995	15	3	0	46	0	64	15	24
1996	8	1	0	50	0	59	11	28
1997	12	5	0	41	0	58	12	17
1998	8	1	0	36	1	46	13	19
1999	12	1	0	32	2	47	17	42
2000	8	1	0	28	1	38	5	19
2001	7	2	2	31	0	42	16	13
2002	6	2	0	22	1	31	5	11

2003	6	1	0	28	0	35	5	7
2004	11	1	0	20	0	32	4	6
2005	2	2	0	26	0	30	4	15
2006	13	3	1	24	0	41	9	9
2007	7	1	0	24	0	32	10	20
2008 ¹						34	4	20
SKUPAJ	115	24	3	408	5	589	130	250

V zadnjih štirinajstih letih se je na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge zgodilo 589 prometnih nesreč, v katerih je umrlo 130 oseb. Pretežni del prometnih nesreč se je zgodilo na nezavarovanih nivojskih prehodih ceste preko železniške proge označene le z Andrejevim križem, a kar je presenetljivo in zaskrbljujoče hkrati se je približno petina prometnih nesreč zgodilo tudi na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge, ki so zavarovani z zapornicami, polzapornicami ali s svetlobnimi znaki.

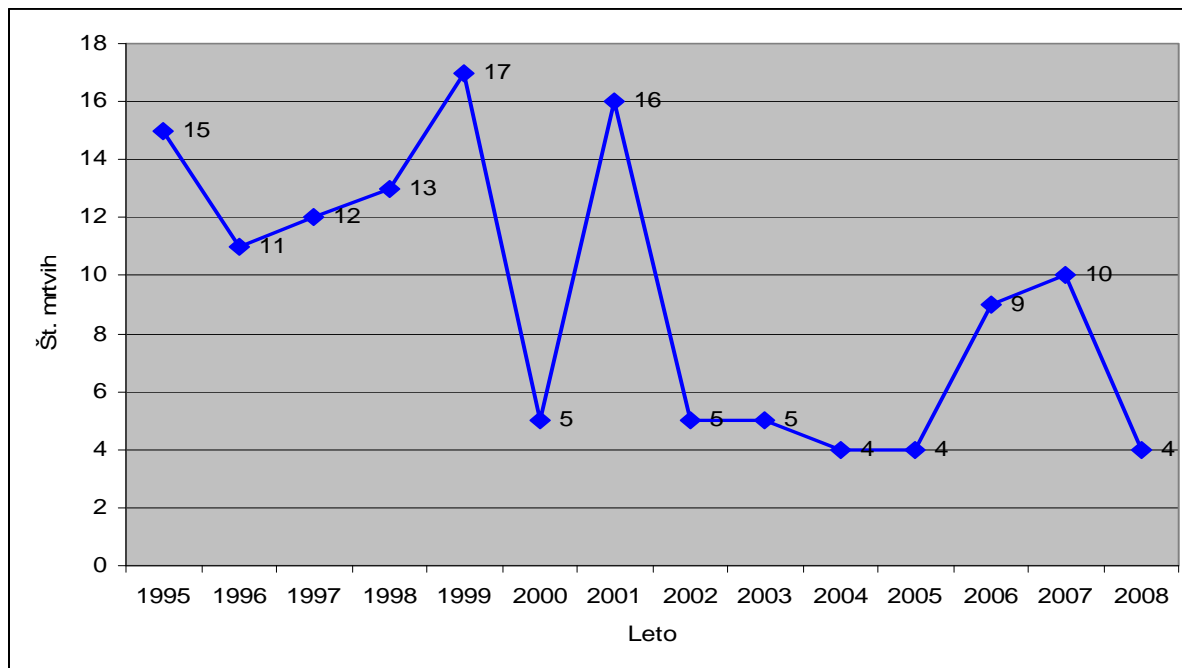
Graf 2: Število prometnih nesreč na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge za obdobje 1995 – 2008

V povprečju se je na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge v zadnjih štirinajstih letih zgodilo vsako leto 42 prometnih nesreč, pri čemer se je število prometnih nesreč od leta 1995 do leta 2005 konstantno zmanjševalo, zadnja tri leta pa ponovno narašča.

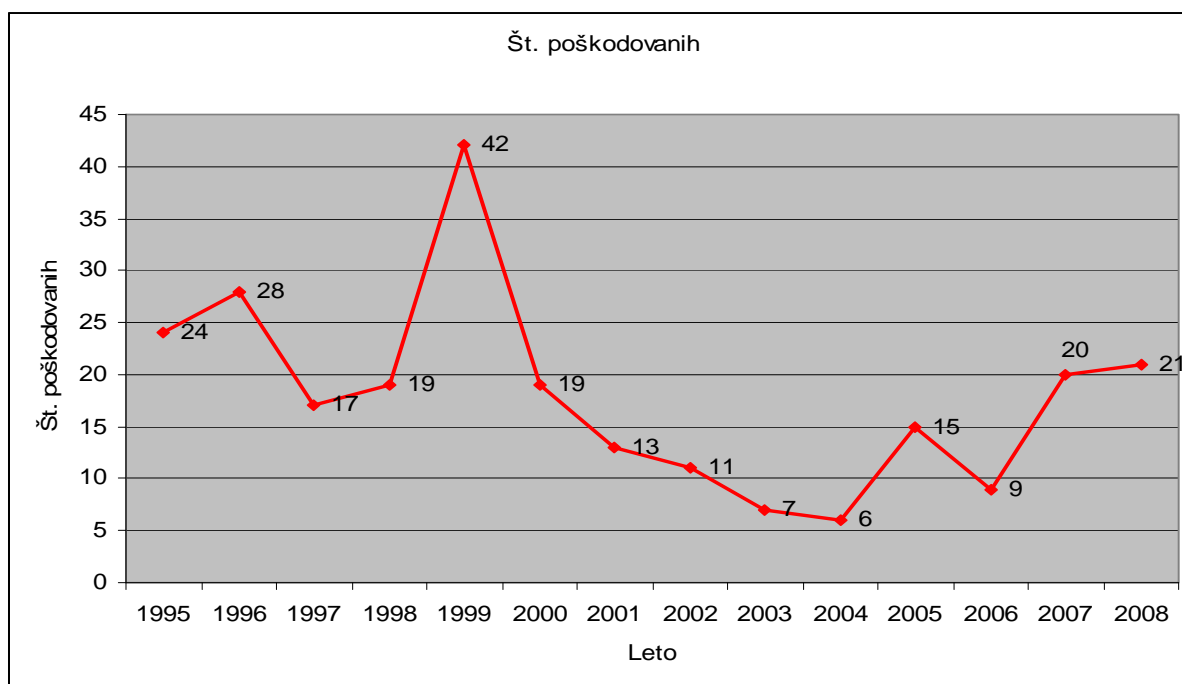
¹ Podatki za leto 2008 še niso dokončno obdelani.

Graf 3: Število mrtvih v prometnih nesrečah na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge za obdobje 1995 – 2008

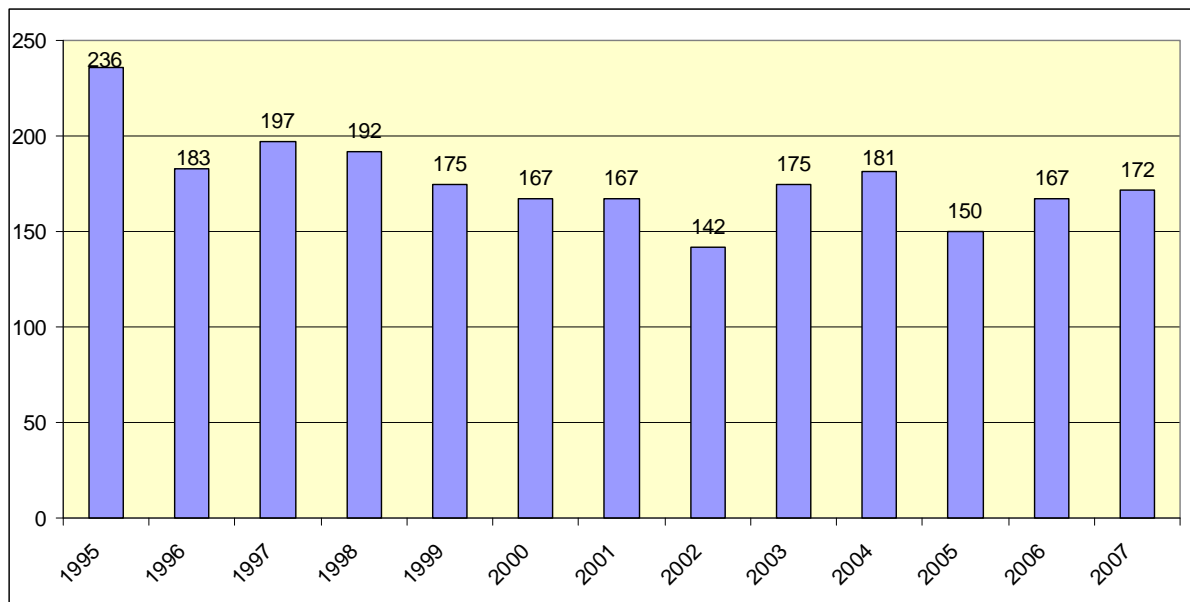
Leta 2008 se je 11 % prometnih nesreč končalo s smrtjo udeleženca cestnega prometa, kar je v primerjavi s preteklimi leti vzpodbuden rezultat (npr. leta 1999 38%, leta 2001 36%).

Graf 4: Število poškodovanih v prometnih nesrečah na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge za obdobje 1995 - 2008

Značilnost prometnih nesreč na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge je majhno število poškodovanih v primerjavi z mrtvimi. V zadnjih štirinajstih letih je umrlo 34% vseh udeleženi.

Graf 5: Zlomi zapornic na nivojskih prehodih ceste čez železniško progo za obdobje 1995 - 2008

Prometne nesreče se ne dogajajo le zaradi nezavarovanih nivojskih prehodov ceste preko železniške proge. Velikokrat prav človeška nepazljivost in objestnost povzroči takšen dogodek. V zadnjih štirinajstih² letih je prišlo tudi do 2.304 lomov zapornic, kar kaže na neodgovoren odnos udeležencev cestnega prometa do varnosti, prometne signalizacije in opreme.

² Manjka podatek za leto 2008

4. UKREPI

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
1.	Izvedba medijskih aktivnosti akcije	MzP – DPR	3.-13.03.2009		opredeljeno v 5. poglavju tega načrta
2.	Evalvacija medijskega oglaševanja	MzP – DPR	3.-13.03.2009 in po akciji	na območju Slovenije	
3.	Izvedba preventivnih aktivnosti za osveščanje voznikov na nevarnosti pri nivojskih križanjih s cesto	MzP – DPR, DRSC - SPV	3.-13.03.2009	na območju Podravja, Ptuja in Dolenjske	izvede se približno 15 predavanj
4.	Tiskanje plakatov B1 za lokalne skupnosti	MzP – DPR	3.-13.03.2009	na območju Slovenije	
5.	Okrožnica vrtcem, osnovnim in srednjim šolam glede poteka preventivne akcije	MŠŠ	3.-13.03.2009	vrtci, osnovne in srednje šole	
6.	Spodbuditev verskih skupnosti za sodelovanje v akciji	MzP – DPR	3.-13.03.2009		dopis vsem verskim skupnostim
7.	Nadzor prometa na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge	MNZ - Policija	3.-13.03.2009	določi izvajalec	
8.	Medijsko se poudari potek akcije in opozori udeležence na dodatno previdnost in spoštovanje predpisov na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge	MNZ - Policija	3.-13.03.2009	Policijske uprave	
9.	Priporočilo avtošolam in	MNZ - DUNZ	3.-13.03.2009	določi izvajalec	

	tehničnim preglednikom, da s potekom in vsebino akcije opozorijo svoje kandidate v AŠ oziroma stranke na tehničnih pregledih				
10.	Razdeljevanje gradiva preko občinskih svetov	DRSC - SPV	3.-13.03.2009	določi izvajalec	
11.	Razdeljevanje plakatov med najbolj pogoste uporabnike ŽP (železniške postaje, železniške potniške blagajne, pešci, kolesarji, ...)	ZŠAM, SŽ	3.-13.03.2009	na območju Pomurja, Podravja in Jugovzhodne slovenske regije	
12.	Vključitev te tematike (opozarjanje) v predavanja ki jih sicer izvajamo in predstavitev problematike varnosti v CP	ZŠAM	stalna naloga	na območju Slovenije	
13.	Vključitev te tematike pri delu z mladimi	ZŠAM	stalna naloga	na območju Pomurja, Podravja in Jugovzhodne slovenske regije	
14.	Sodelovanje pri vseh ostalih aktivnostih na lokalni in nacionalni ravni	ZŠAM	3.-13.03.2009	na območju Slovenije	
15.	Inšpekcijski nadzor nad vzdrževanjem predpisane prometne ureditve in pripadajoče prometne signalizacije v območju nivojskih prehodov državnih cest preko železnišče proge	PIRS	3.-13.03.2009	število in kraj določi izvajalec	
16.	Z dopisom obvestiti občinske inšpekcije, da opravijo inšpekcijski nadzor nad vzdrževanjem predpisane	MzP – DŽŽ (v sodelovanju s komisijo za nivojske prehode)	3.-13.03.2009		Dopis se posreduje združenju občin in skupnosti občin, ki obvestita svoje člane (vse

	prometne ureditve in pripadajoče prometne signalizacije v območju nivojskih prehodov lokalnih cest preko železniške proge				občine).
17.	Informiranje prebivalcev o akciji z objavami v medijih podjetja SŽ (Nova proga, Sopotnik, spletna stran)	SŽ	3.-13.03.2009		

5. MEDIJSKI NAČRT IN AKTIVNOSTI

Ministrstvo za promet je v letu 2009, da doseže cilja preventivne akcije pripravilo splet medijske kampanje. Medijski cilj za preventivno akcijo je optimiziranje dosega medijske akcije ob hkratni graditvi frekvenca v množičnih medijih. Glede na karakteristike ciljne skupine in učinkovitost medijev, za oglaševanje bo uporabljen medijski splet, ki vključuje predvsem oglaševanje na radiu, zunanjem oglaševanju ter drugih oblikah oglaševanja.

V času akcije bo tudi z namenom seznanja širše javnosti poleg medijske kampanje izvedeno tudi naslednje:

- priprava gradiva za objavo na internetu,
- dogovor s predstavniki elektronskih medijev za medijsko podporo ukrepov v času akcije,
- dogovor s Policijo, da v vsakodnevnih jutranjih predstavitev o delu v zadnjih 24 urah, ki poteka preko nekaterih radijskih postaj seznaniti tudi o poteku akcije,
- seznanjanje javnosti o poteku akcije in morebitnih posebnostih,
- posredovanje podatkov o ukrepih zainteresirani javnosti,
- objava zaključnih ugotovitev akcije na internetu.

6. ZAKLJUČEK

Popolna varnost na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge se lahko zagotovi le z izvedbo izven nivojskih križanj. To je seveda glede na število križanj in tudi na kategorijo cest, ki križajo železniško progo nemogoče in tudi neekonomično izvesti. Pravilen način je pospešena izvedba zavarovanja nezavarovanih nivojskih prehodov ceste preko železniške proge (označenih le z Andrejevim križem) z zapornicami, polzapornicami v zavarovane nivojske prehode, kjer bodo udeleženci učinkoviteje opozorjeni na nevarnost prečkanja železniške proge ter zapiranje nefrekventnih nivojskih prehodov.

Menimo, da bo preventivna akcija **Varnost na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge – »Stop! Prednost ima življenje.«** prispevala k večji varnosti udeležencev cestnega prometa. Če bomo s to akcijo zmanjšali število prometnih nesreč na nivojskih prehodih ceste preko železniške proge in s tem tudi število mrtvih, bo nedvomno dosežen namen. Vsekakor pa lahko veliko za svojo varnost naredimo tudi udeleženci cestnega prometa in sicer z doslednim spoštovanjem prometne signalizacije, ki označuje nivojske prehode ceste preko železniške proge.

Pripravila:

Zvonko Zavasnik, Direktorat za ceste

Vesna Marinko, Direktorat za promet

dr. Patrick Vlačič
MINISTER